

ثبت: ۵۴۵
مرداد ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۳۰۴

اظهار نظر کارشناسی در خصوص گزارش شور دوم طرح
«اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و
مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۱۸۳۰۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی در خصوص گزارش شور دوم طرح «اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

نام دفتر: مطالعات فرهنگ و آموزش (گروه آموزش و پرورش، فنی و حرفه‌ای)
تهیه و تدوین کنندگان: موسی بیات، محمدصادق عبداللهی
اظهار نظر کنندگان: حجت‌الله بنیادی، سعید صالح، امین پژمان، محمدحسین معماریان، فهیمه غفرانی، محمدامین صلواتیان، محمدتقی ضرغام افشار
ویراستار تخصصی: —
ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. مدارس غیردولتی
۲. آموزش و پرورش
۳. مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۵/۱

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۴.....	مقدمه
	بررسی مواد گزارش شور دوم طرح «اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و
۵.....	پرورشی غیردولتی»
۲۵.....	نتیجه‌گیری

اظهار نظر کارشناسی در خصوص گزارش شور دوم طرح «اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

چکیده

کلیات طرح اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی به شماره ثبت ۱۸۴ در جلسه علنی ۱۴۰۰/۴/۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. در نگاهی کلی مهم‌ترین موارد اصلاحی آمده در این طرح شامل: ۱. اصلاح موادی از قانون مذکور در حوزه مدیریت مهدهای کودک، ۲. کاربرد انحصاری عنوان مدرسه برای مؤسسات دارای مجوز از وزارت آموزش و پرورش، ۳. ایجاد سامانه الکترونیکی در راستای ایجاد شفافیت، ۴. اصلاح نظام پرداخت دستمزد و بیمه معلمان مدارس غیردولتی و ۵. اصلاح مجازات‌های قابل اعمال در مورد مدیران و مؤسسان مدارس مراکز غیردولتی در صورت تخلف از تکالیف مندرج در این قانون است که در خصوص این موارد می‌توان بیان داشت:

۱. براساس بند «۲» سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری، مهدهای کودک جزء امور حاکمیتی و ذیل آموزش و پرورش قرار دارد و بررسی تجربه چند دهه اخیر این مراکز نیز نشان می‌دهد که کارکردشان به مراکز خدماتی تقلیل داده شده و نقش تربیتی و پرورشی آنها به محاق رفته است.

۲. عنوان «مدرسه» در اذهان عمومی جامعه متعلق به وزارت آموزش و پرورش است و براساس قوانین مصوب مجلس و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش فقط بر مؤسسات دارای مجوز از وزارت آموزش و پرورش اطلاق می‌شود.

۳. درخصوص سامانه الکترونیکی ویژه شفافیت با توجه به امکان تعارض منافع در حوزه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی وجود سامانه الکترونیکی شامل اطلاعات مربوط به حقوق و مزایای کارکنان، تسهیلات دریافتی مؤسسان از دولت، شهریه دریافتی از اولیا و مواردی از این دست ضروری به نظر می‌رسد.

۴. تناقض تبصره «۲» ماده (۲۵) با ماده (۲۶) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی باعث شده که از عدم تصریح قانونگذار به میزان ساعت کاری معلمان سوءاستفاده شده و مبنای پرداخت حق بیمه و حقوق معلمان این مدارس را با استناد به ماده (۲۶) قانون کار و با لحاظ ۴۴ ساعت کاری قرار دهند و معلمان را پاره‌وقت محسوب کرده و نصف بیمه و حقوق را به آنان پرداخت نمایند در حالی که براساس ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۲۶ تیرماه ۱۳۹۸ هیئت وزیران ساعات تدریس و حضور کارکنان آموزشی تمام‌وقت غیررسمی مدارس و مراکز (۳۰) ساعت در هفته می‌باشد. لذا اصلاح قانون در این حوزه و تعیین دقیق ساعت کاری الزامی است.

۵. مجازات‌های در نظر گرفته شده ویژه مدیران و مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی هیچ‌کدام به شکل مالی نبوده و عمدتاً مربوط به توبیخ، عزل، محرومیت یا لغو مجوز می‌باشد. لذا اضافه شدن این بند موجب تنوع مجازات خواهد شد. از سویی نظر به اهمیت منابع مالی در مدارس غیردولتی، تعیین مجازات مالی و افزایش سقف آن تا ۱۰۰ درصد شهریه کل دانش‌آموزان مدرسه موجب ارتقای بازدارندگی و ضمانت اجرایی قانون

خواهد شد و اختیارات شورا را برای مجازات‌مدارسی که از نظر کیفیت آموزشی در سطح مطلوبی می‌باشد، اما تخلفاتی در حوزه مسائل مربوط به اخذ شهریه دارند، افزایش می‌دهد تا از تعطیلی این مراکز جلوگیری به عمل آید.

در ماده (۸) طرح مذکور دایره شمولیت امتیاز اعطای زمین و ساختمان‌های مازاد بر نیاز وزارت آموزش و پرورش علاوه بر مدارس غیردولتی به مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی افزایش یافته که این خلاف ماهیت این امتیاز است و می‌تواند موجبات کاهش سرانه فضاهای آموزشی در مدارس دولتی و همچنین افزایش تراکم کلاسی را فراهم آورد. این امتیاز مربوط به مدارس غیردولتی می‌باشد که یاری‌گر مدارس دولتی در پوشش تحصیلی می‌باشند، اما حوزه کاری مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی عمدتاً مربوط به بخش‌های فوق برنامه دانش‌آموزان است و مانند مدارس غیردولتی نمی‌باشند که متولی بخشی از پوشش تحصیلی رسمی باشند.

همچنین در ماده (۱۴) به صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی مجوز داده شده تا با اولویت مناطق محروم، «بخشی از حق بیمه» پرداخت شده از سوی مؤسسان (کارفرمایان) مدارس غیردولتی را به حساب آنان یا کارکنان شاغلی که هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم خود را طبق فهرست‌های ارسالی پرداخت نموده‌اند، واریز نماید. شایان ذکر است که عبارت «بخشی از حق بیمه» دارای ابهام است و صحیح آن است که قانونگذار به شکل دقیق عددی را معین یا محدوده‌ای برای آن تعیین نماید.

در ماده (۱۵) نیز به «رعایت ماده (۶) آیین‌نامه استقرار مدارس و مراکز غیردولتی در مناطق، نواحی و محلات مختلف...» اشاره شده، که ارجاع قانون به مقررات و آیین‌نامه‌ها محل اشکال و مغایر اصل (۸۵) است. لذا لازم است موارد مدنظر در این قانون ذکر شده و جزئیات اجرایی آن به آیین‌نامه احاله شود.

مقدمه

طرح اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی به شماره ثبت (۱۸۴) که کلیات آن در جلسه علنی ۱۴۰۰/۴/۸ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، جهت رسیدگی شور دوم به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری به‌عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. در شور دوم پاره‌ای از مواد اصلاح و موادی به طرح افزوده شد. این طرح در پی اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی با محوریت انتقال مدیریت مهدهای کودک از سازمان بهزیستی کشور به وزارت آموزش و پرورش، انحصار عنوان حقوقی «مدرسه» برای مدارس دارای مجوز از وزارت آموزش و پرورش و ممنوعیت به‌کار بردن آن برای سایر مؤسسات و مراکز آموزشی و نیز راه‌اندازی سامانه الکترونیکی توسط سازمان مدارس غیردولتی برای ایجاد شفافیت و امکان گزارش‌گیری برخط از عملکرد این سازمان است. همچنین اصلاح نظام پرداخت معلمان مدارس غیردولتی و تعیین دقیق ساعت کاری آنان مستقل از آیین‌نامه اجرایی از دیگر اهداف طرح مذکور است. در ادامه به بررسی یک به یک مواد این طرح پرداخته خواهد شد.

بررسی مواد گزارش شور دوم طرح «اصلاح موادی از قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»

ماده (۱)

یک تبصره به عنوان تبصره «۲» به بند «الف» ماده (۲) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ به شرح زیر الحاق و شماره تبصره آن به (۱) اصلاح می‌شود:

تبصره «۲» - به کار بردن عنوان «مدرسه» به هر شکلی فقط برای واحدهای آموزشی و پرورشی که براساس شرایط و مقررات وزارت آموزش و پرورش به صورت دولتی یا غیردولتی تأسیس و اداره می‌شوند و آموزش‌های رسمی را مطابق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش ارائه می‌دهند، مجاز است. مؤسسه‌ها و مراکزی که بدون رعایت این شرایط از عنوان مدرسه استفاده می‌کنند، به استثنای مؤسساتی که براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی از عنوان مدرسه استفاده می‌کنند و مدارس حوزه‌های علمیه، مکلفند ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون واژه مدرسه را از عنوان خود حذف نمایند. متخلفین از این حکم مشمول «قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون أخذ مجوز قانونی دائر شده و می‌شود مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۷» می‌شوند.

بررسی کارشناسی

براساس تبصره «۲» پیشنهادی، عنوان مدرسه منحصرأً از آن مراکزی است که مجوز تأسیس و فعالیت خود را از وزارت آموزش و پرورش دریافت می‌کنند، تحت نظارت این وزارتخانه بوده و آموزش‌های رسمی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش را ارائه می‌دهند. در این باره باید گفت:

- در حال حاضر، مؤسسات آموزشی، هنری و فرهنگی همچون مدرسه موسیقی، مدرسه فوتبال، مدرسه کشتی، مدرسه سینما، مدرسه معماری و مواردی از این دست در کشور وجود دارد که با عنوان مدرسه در حال فعالیت و ارائه خدمات می‌باشند، اما هیچ‌کدام تحت نظارت وزارت آموزش و پرورش قرار ندارند. این مؤسسات گاهی دارای تخلفاتی در حوزه فعالیت خود می‌شوند و از آنجایی که در عرف جامعه، عنوان «مدرسه» متعلق به نظام آموزش و پرورش است، عموم افراد این کژکار کردی‌ها را به وزارت آموزش و پرورش انتساب می‌دهند و همین امر سبب

می‌شود مشروعیت و مقبولیت نهاد مدرسه در جامعه، خدشه‌دار شود.

- بررسی اسناد، قوانین و مقررات در خصوص مدرسه همچون مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش به‌ویژه آیین‌نامه اجرایی مدارس، نشان می‌دهد که مدرسه دارای حداقل پنج ویژگی است:

۱. مدرسه مکانی است که آموزش‌های رسمی مصوب وزارت آموزش و پرورش را ارائه می‌کند.

۲. دوره‌های تحصیلی رسمی وزارت آموزش و پرورش در آنجا برگزار می‌شود.

۳. برابر ضوابط و دستورالعمل‌های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می‌شوند.

۴. مسئولیت اجرای برنامه‌ها و اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی را برعهده دارد.

۵. پس از پایان دوره به افراد آموزش‌دیده در آن مکان، مدرک تحصیلی رسمی اعطا می‌شود.

با توجه به این پنج ویژگی برای مدرسه، درمی‌یابیم که مراکز بیرون از وزارت آموزش و پرورش که عنوان مدرسه دارند همچون مدرسه کُشتی، مدرسه معماری، مدرسه موسیقی، مدرسه فوتبال، مدرسه هنر و ادبیات، مدرسه عالی رسانه، مدرسه روزنامه‌نگاری و... هیچ‌کدام دارای این پنج ویژگی نیستند. به بیان دیگر، هیچ‌کدام از این مؤسسه‌ها مجوز فعالیت خود را از وزارت آموزش و پرورش دریافت نکرده‌اند، برنامه رسمی و مصوب وزارت آموزش و پرورش را ارائه نمی‌دهند، دوره تحصیلی رسمی آموزش و پرورش را پوشش نمی‌دهند، از مقررات و ضوابط آموزشی وزارت آموزش و پرورش تبعیت نمی‌کنند و درنهایت آنکه هیچ‌کدام، مدرک تحصیلی رسمی به آموزش‌دیدگان اعطا نمی‌کنند.

- در قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و

شورای عالی آموزش و پرورش، عنوان مدرسه متعلق به وزارت آموزش و پرورش است و از سایر

مؤسسه‌ها و مراکز با عناوینی همچون آموزشگاه، مؤسسه آموزشی، مرکز آموزشی، کانون فرهنگی تربیت، آموزشگاه آزاد علمی و... نام برده شده است.

نتیجه آنکه مفهوم «مدرسه» با توجه به ملاک‌ها و معیارهایی که از قوانین و مقررات مربوطه دریافت شد، با این مؤسسه‌ها انطباق ندارد، بنابراین نمی‌توان عنوان «مدرسه» را برای آن مؤسسه‌های آموزشی به کار برد و این عنوان حقوقی، فقط باید متعلق به مؤسسات آموزشی دارای مجوز از وزارت آموزش و پرورش و تحت نظارت از آن وزارتخانه باشند که دارای پنج ویژگی فوق‌الذکر هستند.

پیشنهاد: ماده (۱) مورد تأیید است.

ماده (۲)

تبصره «۲» بند «پ» ماده (۲) قانون، به شرح زیر اصلاح می‌شود:
تبصره «۲» - ارائه برنامه و تدوین محتوا، تعیین شاخص‌های آموزشی، پرورشی، زیستی، بهداشتی و استانداردهای فضا و تجهیزات، شایستگی‌های منابع انسانی، صدور مجوز و نظارت بر مهدهای کودک، کودکان، مراکز پیش‌دبستانی و سایر مراکز نگهداری و آموزش کودکان و یا هر عنوان دیگری که مسئولیت مراقبت، رشد، پرورش و آموزش و تربیت کودکان بدو تولد تا ۶ سال تمام را عهده‌دار هستند، با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی برعهده وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) می‌باشد.
کلیه اعتبارات و امکانات دولتی مربوط به تعلیم و تربیت کودکان بدو تولد تا ۶ سال تمام که در اختیار سازمان بهزیستی کل کشور و سایر دستگاه‌ها قرار گرفته است، در اختیار سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک قرار می‌گیرد.

با تصویب این قانون، قانون واگذاری مهدهای کودک و مراکز خدمات اجتماعی به انجمن ملی حمایت کودکان و سازمان ملی رفاه خانواده مصوب ۱۳۴۹/۱۰/۷ لغو می‌شود و جزء «۱» ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ حذف می‌گردد و عبارت «مهدهای کودک» نیز از بند «ج» ماده (۱) قانون تشکیل وزارت رفاه اجتماعی مصوب ۱۳۵۳/۵/۱ و جزء «۸» بند «پ» ماده (۵۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ حذف می‌شود.

بررسی کارشناسی

- بررسی نظام آموزش و پرورش برخی کشورهای جهان نشان می‌دهد؛ مراکز پیش‌دبستانی مخصوص کودکان ۶ ماهه تا ۶ ساله است و شامل شیرخوارگاه، مهدکودک و کودکستان است و بخشی از آموزش ابتدایی محسوب می‌شود. در مهدهای کودک کودکان کمتر از دو سال و در کودکستان‌ها کودکان ۳ تا ۶ ساله پذیرفته می‌شوند.

- سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری درخصوص ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور در سال ۱۳۹۲ دوره مهدکودک را با رویکردی تربیتی و آموزشی و با نگاهی حاکمیتی به وزارت آموزش و پرورش و نهاد تعلیم و تربیت سپرده است، اما متأسفانه این بند مهم از سیاست‌های مذکور در قوانین و مقررات بعدی همچون قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵ و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه مصوب ۱۳۹۵ تبلور عینی نیافته و همچنان این دو قانون، مرجع صدور مجوز مهدهای کودک را بسان گذشته، سازمان بهزیستی کشور قلمداد کرده‌اند.

- چالش‌های تربیتی مراکز مهدکودک، خلأ سیاستگذاری در حوزه آموزش و پرورش کودکان، دوگانگی تربیتی در مهدهای کودک، ورود الگوهای تربیتی غربی و غیریومی در این مراکز، تشتت نهادهای متولی این حوزه، تأکید سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری بر آموزشی و تربیتی و حاکمیتی بودن این مراکز ذیل نهاد آموزش و پرورش و نیز بیانات ایشان در دیدار مجازی با رؤسا و مدیران آموزش و پرورش در ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ درخصوص پرهیز از نگاه خدماتی به مهدهای کودک، این الزام و ضرورت را ایجاد می‌کند که رویکرد خدماتی به این مراکز باید تغییر یابد و رویکرد آموزشی و تربیتی جایگزین آن شود و مهدهای کودک حتی در ناحیه صدور مجوز نیز از سازمان بهزیستی کشور منفک شده و به وزارت آموزش و پرورش منتقل شوند.

- با توجه به اینکه مواردی همچون تعیین شیوه‌های جذب نیروی انسانی، جبران خدمات و

شایستگی‌های منابع انسانی از امور تقنینی بوده و تفویض آن به وزارت آموزش و پرورش مغایر اصل هشتادوپنجم (۸۵) قانون اساسی است. بنابراین باید ضوابط کلی حاکم بر این موضوع مشخص شود. - براساس ماده (۱۲۲) قانون برنامه ششم توسعه، قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ به‌عنوان بخشی از قانون برنامه ششم توسعه به‌شمار می‌رود. بنابراین تصویب این ماده نیاز به دوسوم آرای نمایندگان دارد.

پیشنهاد: ماده (۲) مورد تأیید است.

ماده (۳)

کلمه «سیاستگذاری» از ابتدای ماده (۳) این قانون حذف می‌شود و عبارت «شورای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی» در این قانون به عبارت «شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» اصلاح می‌شود و عبارت «و مرجع سیاستگذاری بر مدارس و مراکز موضوع این قانون، شورای عالی آموزش و پرورش تعیین می‌شود» به انتهای ماده (۳) قانون الحاق می‌شود.

بررسی کارشناسی

سیاستگذاری و برنامه‌ریزی برای همه مدارس اعم از دولتی یا غیردولتی از وظایف و اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش است که مصداق آن را می‌توان در برنامه درسی ملی، اهداف دوره‌های تحصیلی مشاهده کرد، لذا تغییر نام شورای نظارت بر اجرای قانون تأسیس مدارس غیردولتی مذکور در قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۸۷ به «شورای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی» ناقض اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش است، زیرا براساس ماده (۱) قانون اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۱ مجلس شورای اسلامی، این شورا مرجع سیاستگذاری در حوزه وظایف آموزش عمومی و متوسطه است. از طرف دیگر وجود یک شورا برای سیاستگذاری و برنامه‌ریزی مدارس دولتی و یک شورای

دیگر به موازات آن برای سیاستگذاری و برنامه‌ریزی مدارس غیردولتی علاوه بر آنکه باعث دوگانگی در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور می‌شود، از نظر زمان و هزینه نیز مقرون به صرفه نیست. عدم اجرای بسیاری از مفاد سند تحول در مدارس غیردولتی که تنگناهای مالی برای آنها وجود نداشته، از نتایج وجود یک شورای مستقل و مجزا برای این مدارس است. بر این مبنا ضرورت دارد عنوان این شورا به «شورای نظارت بر اجرای قانون تأسیس مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» تغییر یابد و اختیارات آن نیز برای نظارت بر اجرای این قانون اصلاح شود.

پیشنهاد: ماده (۳) مورد تأیید است.

ماده (۴)

در ماده (۴) قانون:

الف) در بند «۱» این ماده، پنج جزء به عنوان اجزای «د»، «ذ»، «ر»، «ز» و «ژ» به شرح زیر الحاق و عنوان جزء «د» به «س» تغییر می‌یابد.

جزء «د» - رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا معاون ذی‌ربط

جزء «ذ» - وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون ذی‌ربط

جزء «ر» - رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور

جزء «ز» - رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

جزء «ژ» - دو نفر نماینده انجمن اولیا و مربیان دانش‌آموزان مدارس غیردولتی به انتخاب انجمن

(بدون حق رأی)

ب) در بند «۲» این ماده، پنج جزء به عنوان اجزای «چ»، «ح»، «خ»، «د» و «ذ» به شرح زیر الحاق و عنوان اجزای «چ» و «ح» به «ر» و «ز» تغییر می‌یابد.

جزء «چ» - رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان

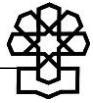
جزء «ح» - مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان

جزء «خ» - مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان

جزء «د» - رئیس اداره تعلیم و تربیت کودک اداره کل آموزش و پرورش استان

جزء «ذ» - دو نفر نماینده انجمن اولیا و مربیان دانش‌آموزان مدارس غیردولتی استان به انتخاب

انجمن (بدون حق رأی)

بررسی کارشناسی

ترکیب حاضر شورای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی و به تبع آن شورای نظارت استان در قانون فعلی تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، در برگیرنده همه ذی‌نفعان و مسئولان مرتبط با آموزش و پرورش غیردولتی نمی‌باشد. این در حالی است که دامنه مسائل مرتبط با مدارس غیردولتی، دامنه‌ای گسترده است که موضوعات مختلفی را شامل می‌شود و بدین لحاظ به جهت تصمیم‌گیری‌های جامع و سنجیدن همه‌جانبه مسائل این مدارس و مراکز، بایستی اجزای مختلف در ترکیب شورا دیده شوند. به‌عنوان مثال یکی از مسائل مهم مرتبط با این مدارس و مراکز نظارت بر اعمال ضوابط و استانداردهای حاکم بر فضا و تجهیزات می‌باشد که وظیفه سازمان نوسازی، تجهیز و توسعه مدارس است که تاکنون نقشی در شورای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی نداشته است. همچنین بخش بزرگی از مسائل این مدارس و مراکز، مسائل مربوط به مالیات و حسابرسی‌های مالی و مسائل مرتبط با کمک‌های مالی اخذ شده از دولت است که نیازمند حضور سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصاد و دارایی می‌باشد. از سوی دیگر با توجه به تأسیس سازمان تعلیم و تربیت کودک که مسئولیت تعلیم و تربیت از بدو تولد تا ۶ سالگی را برعهده دارد و این حوزه عمدتاً در مهدکودک‌ها که بخش غیردولتی می‌باشد، انجام می‌پذیرد، سازمان تعلیم و تربیت کودک نیز بایستی یکی از اضلاع شورای مذکور باشد. یکی دیگر از اضلاع دخیل در سیاستگذاری‌های مدارس و مراکز غیردولتی که تاکنون از آن غفلت شده بود، اولیای دانش‌آموزان می‌باشد، فلذا نماینده انجمن اولیا و مربیان نیز به ترکیب تعیین شده در قانون افزوده شده است.

پیشنهاد: ماده (۴) مورد تأیید است.

ماده (۵)

در بند «چ» ماده (۵) قانون عبارت «مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی در سطح ملی و استانی»، جایگزین عبارت «مراکز غیردولتی» می‌شود و یک بند به‌عنوان بند «د» به شرح زیر به ماده (۵) الحاق می‌شود:

بند «د» - در اجرای راهکار ۱۹/۳ فصل هفتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛ تهیه الگوی نظام‌مند رتبه‌بندی سالیانه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی به‌منظور شفاف‌سازی عملکرد و ارتقای کیفیت و تقویت انگیزه‌های رقابت منطقی و علمی بین آنان براساس شاخص‌های کیفیت آموزشی و پرورشی، برنامه درسی، نیروی انسانی و فضا و تجهیزات و تصویب آن در شورای عالی آموزش و پرورش

بررسی کارشناسی

ماده (۵) قانون مذکور مربوط به وظایف و اختیارات شورای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی است و در بند «چ» از «تهیه و تصویب دستورالعمل نحوه تشکیل شورای هماهنگی مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی» به‌عنوان یکی از وظایف این قانون اسم آورده شده است. اصلاح مورد نظر موجب خواهد شد تا دایره این وظیفه از تمامی مراکز غیردولتی به «مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» محدود شود که امری صحیح و در راستای ماهیت این قانون است. همچنین اضافه شدن عبارت «سطح ملی و استانی» موجب خواهد شد تا تصمیم‌گیری در خصوص دستورالعمل نحوه تشکیل شوراهای استانی نیز برعهده شورای نظارت مرکزی باشد که موجب هماهنگی بیشتر خواهد شد.

افزوده شدن بند «د» به‌منظور تهیه الگوی نظام‌مند رتبه‌بندی سالیانه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی نیز امری به‌جاست، چراکه فقدان شفافیت عملکردی این مدارس و مراکز و نحوه اخذ شهریه آنان موجب شده بعضاً شهریه‌های متفاوتی اخذ شود که دلایل آن مشخص نبود و اولیا اطلاعی از شاخص‌های اخذ شهریه نداشته باشند،

لذا آمدن این بند موجب ارتقای شفافیت خواهد شد و از سوی دیگر با درجه‌بندی کیفی موجب افزایش رقابت سازنده خواهد شد.

البته باید به این نکته اشاره کرد که رتبه‌بندی مدارس غیردولتی بدون توجه به شاخص‌های عملکردی واقعی، می‌تواند بی‌آنکه به ارتقای کیفیت آموزشی و پرورشی آنها کمک کند، صرفاً به رقابتی منفی میان این نوع از مدارس بینجامد.
پیشنهاد: ماده (۴) مورد تأیید است.

ماده (۶)

در ماده (۸) قانون:

الف) یک بند به‌عنوان بند «خ» به شرح زیر الحاق می‌گردد:
بند «خ» - داشتن حداقل پنج سال سابقه فعالیت آموزشی یا پژوهشی یا فرهنگی (برای متقاضی تأسیس یا اکثریت مطلق اعضای متقاضیان)

ب) یک تبصره به‌عنوان تبصره «۴» به شرح زیر الحاق می‌گردد:
تبصره «۴» - اشخاص موضوع ماده (۳) قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۴/۸/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام و کلیه مدیران و معاونین (ستادی، استانی، شهرستان‌ها، مناطق و نواحی) اشخاص حقوقی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و بستگان درجه یک آنان، نمی‌توانند در زمان تصدی پست، مؤسس یا مدیر مدرسه یا مرکز آموزشی و پرورشی غیردولتی موضوع ماده (۲) این قانون باشند. وزارت آموزش و پرورش مکلف به بازنگری در اعطای مجوز و اصلاح آن مطابق حکم این ماده، برای کلیه مدارس یا مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی موجود ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون می‌باشد. متخلفین از این تکلیف به واریز معادل شهریه دریافتی حاصل از فعالیت مدارس یا مراکز مزبور به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور و حسب مورد متناسب با وضعیت شغلی‌شان به مجازات یک تا سه سال انفعال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شوند. اعطای مجوز از سوی وزارت آموزش و پرورش بدون رعایت ضوابط مذکور در این بند در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی است.

بررسی کارشناسی

در خصوص بند «الف» ماده (۶) طرح و بند افزوده شده به ماده (۸) قانون تحت عنوان بند «خ» بایستی بیان داشت که مدرسه‌داری فعالیت‌های اداری یا اجرایی یا اقتصادی نیست، بلکه مدرسه وظیفه خطیر تعلیم و تربیت متریبان را برعهده دارد و تولی‌گری این امر مهم قطعاً دارای ملاحظات شدید تربیتی، آموزشی و پرورشی است؛ لذا لازم و ضروری است فرد عهده‌دار مدرسه، حداقل تجربه لازم را در این حوزه داشته باشد.

اما در خصوص بند «ب» ماده (۶) طرح و افزوده شدن تبصره «۴» به ماده (۸) قانون، شایان ذکر است که با توجه به منافع مالی و اقتصادی حوزه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، این حوزه یکی از گلوگاه‌های تعارض منافع در وزارت آموزش و پرورش است و نمود عینی آن می‌تواند تلاش مدیران رده‌بالای وزارت آموزش و پرورش برای اخذ مجوز تأسیس مراکز و مدارس آموزشی و پرورشی غیردولتی باشد. این امر از یک سو می‌تواند زمینه‌ساز رانت‌خواری و ویژه‌خواری در وزارت آموزش و پرورش شود و از سوی دیگر در صورت ذی‌نفع بودن مدیران وزارت آموزش و پرورش، خصوصی‌سازی بیش از پیش آموزش و پرورش را منجر شود. از این رو تبصره مذکور به دلیل رفع تعارض منافع در حوزه آموزش و پرورش غیردولتی، که همواره یکی از دغدغه‌های مهم کارشناسان تعلیم و تربیت بوده، مورد تأیید است.

پیشنهاد: ماده (۶) مورد تأیید است.

ماده (۷)

یک تبصره به عنوان تبصره «۴» به ماده (۱۰) این قانون الحاق می‌گردد:
تبصره «۴» - تسهیلات این ماده برای مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه و بیماری‌های فراگیر نیز می‌باشد.

بررسی کارشناسی

از آنجا که افزوده شدن این تبصره مشروط به در نظر گرفتن تمهیدات کلی ماده (۷) در قوانین بودجه سالیانه می‌باشد، بار مالی جدیدی اضافه نخواهد کرد و صرفاً دایره شمول امتیاز موجود افزایش می‌یابد، لذا مورد تأیید است. از سوی دیگر تسهیلات موجود در قانون تنها ویژه تهیه و یا توسعه فضای آموزشی و پرورشی و تأمین تجهیزات و امکانات مورد نیاز است، اما این اصلاح موجب خواهد شد که در مواقعی همچون مواجهه با همه‌گیری کرونا نیز بتوان از این امتیاز در جهت مقابله با کاهش پوشش تحصیلی و افت کیفیت تحصیلی بهره برد.

پیشنهاد: ماده (۷) مورد تأیید است.

ماده (۸)

در ماده (۱۲) قانون بعد از عبارت «مدارس»، عبارت «و مراکز آموزشی و پرورشی» نیز اضافه می‌شود.

بررسی کارشناسی

در نظر گرفتن امتیاز اعطای زمین و ساختمان‌های مازاد بر نیاز وزارت آموزش و پرورش به مؤسسان مدارس غیردولتی از آن جهت بوده که این مدارس بنا دارند باری از وزارتخانه را در حوزه پوشش تحصیلی بردارند، اما مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی عمدتاً مربوط به بخش‌های فوق برنامه دانش‌آموزان است و مانند مدارس غیردولتی نمی‌باشند که متولی بخشی از پوشش تحصیلی باشند. از سوی دیگر آموزش و پرورش خود با تنگناهای شدید مالی و چالش‌های فراوان در حوزه تراکم کلاسی و کمبود سرانه فضاهای آموزشی مواجه است که گسترش دایره شمول این قانون، افزایش احتمالی مشکلات این حوزه را در پی خواهد داشت. همچنین احتمال ایجاد رانت و تعارض منافع دلیلی دیگر بر مخالفت با این ماده می‌باشد.

پیشنهاد: ماده (۸) مورد تأیید نمی‌باشد.

ماده (۹)

در ماده (۱۵) بعد از عبارت «شرایط منطقه‌ای» عبارت «و رتبه‌بندی سالیانه مدارس» اضافه می‌شود و در انتهای ماده عبارت «اعلام عمومی و اجرا می‌شود» جایگزین عبارت «قابل اجرا است» می‌شود و یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۵) قانون الحاق می‌شود:

تبصره - سقف شهریه فوق برنامه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی نباید در هیچ حالتی از پنجاه درصد (۵۰٪) شهریه مصوب (برنامه درسی رسمی) بیشتر باشد. دریافت شهریه بالاتر از این مبلغ، در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی محسوب می‌شود. شورای عالی آموزش و پرورش مکلف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، مصادیق فوق برنامه را تعیین و ابلاغ نماید.

بررسی کارشناسی

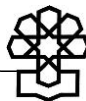
رتبه‌بندی موجب عادلانه شدن الگوهای افزایش شهریه خواهد شد. همچنین تأکید بر اعلان عمومی موجب شفافیت، رفع ابهام و اعتمادسازی برای والدین خواهد شد. درخصوص تبصره افزوده شده نیز بایستی بیان داشت که فعالیت‌های فوق برنامه برای تعمیق جریان یادگیری است و این نسبت بایستی در شهریه برنامه‌های درسی و فعالیت‌های فوق برنامه نیز رعایت شود. این در حالی است که در حال حاضر شهریه فوق برنامه گاهی تا دو برابر یا حتی بیشتر از برنامه درسی رسمی است و در برخی موارد نیز اساساً ارتباطی بین فوق برنامه با برنامه رسمی وجود ندارد.

پیشنهاد: ماده (۹) مورد تأیید است.

ماده (۱۰)

متن زیر به ابتدای ماده (۱۷) قانون، الحاق می‌شود:

«به‌منظور دریافت وجوه درآمدی موضوع این قانون، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است به تمامی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی اعم از حقیقی و حقوقی، شناسه ملی جهت افتتاح حساب به نام مدرسه یا مرکز اختصاص دهد».

بررسی کارشناسی

شناسه ملی برای افتتاح حساب در حال حاضر از سوی بانک‌ها تنها به مؤسسان حقوقی داده می‌شود و به اشخاص حقیقی این اجازه داده نمی‌شود که این موجب عدم شفافیت مالی خواهد بود و از دست رفتن بسترهای نظارت برای دستگاه‌های نظارتی می‌شود که در واقع بسترساز تخلفات و فساد است، چراکه موجب می‌شود کلیه ورودی‌ها و خروجی‌ها به حساب شخص وارد شود و امکان رصد دقیق تراکنش‌های مالی وجود نداشته باشد.

پیشنهاد: ماده (۱۰) مورد تأیید است.

ماده (۱۱)

یک ماده به‌عنوان ماده (۱۸) مکرر به شرح زیر به قانون الحاق می‌شود:

ماده (۱۸) مکرر - وزارت آموزش و پرورش مکلف است حداکثر ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون، سامانه الکترونیکی یکپارچه مدیریت، نظارت و ارزیابی کلیه مدارس و مراکز موضوع ماده (۲) این قانون را از محل اعتبارات صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی موضوع ماده (۱۳) این قانون، راه‌اندازی نماید و کلیه اطلاعات از جمله آمار کارکنان و دانش‌آموزان، فضا و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه‌اندازی، شاخص‌های ارزیابی، میزان شهریه دریافتی، درآمدها و هزینه‌های آنها و هر نوع تسهیلات و حمایت‌های دریافتی را به‌طور جامع، دقیق و شفاف در این سامانه ثبت نماید، به‌صورتی که برای هر نوع بررسی و ارزیابی، امکان دریافت اطلاعات جامع و کامل از طریق این سامانه برای کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی و مدیران آموزش و پرورش در سطوح منطقه، استان و کشور و اولیای دانش‌آموزان همان مدرسه، به‌صورت برخط فراهم شود. عدم استقرار سامانه موضوع این ماده، موجب مجازات بالاترین مقام مسئول مطابق ماده (۵۷۶) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ می‌شود و عدم ثبت اطلاعات مندرج در این ماده توسط مدیر یا مؤسس، مشمول مجازات‌های موضوع ماده (۳۵) این قانون می‌شود.

بررسی کارشناسی

ایجاد سامانه الکترونیکی در دستگاه‌های اجرایی برای فراهم شدن امکان نظارت یکی از بایسته‌های اولیه ایجاد شفافیت و مبارزه با فساد در دستگاه‌های اداری می‌باشد. افزون بر این استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش مورد تأکید بند «۱۳» سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری می‌باشد. بنابراین از ضروریات نظارت بر حوزه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، فراهم شدن امکان دسترسی به اطلاعات و داده‌های مورد نیاز برای نهادهای ذی‌ربط می‌باشد.

پیشنهاد: کلیات ماده (۱۱) مورد تأیید است.

ماده (۱۲)

یک تبصره به جزء «۱۰» بند «الف» ماده (۲۱) قانون، به شرح ذیل الحاق می‌شود:
تبصره - در مدارس ابتدایی پسرانه که بیشتر کارکنان آنها زن باشند، استفاده از مدیر زن بلامانع است.

بررسی کارشناسی

در مدارس ابتدایی پسرانه که اکثر معلمان و کارکنان آن زن می‌باشد مجاز است که مدیر نیز از میان بانوان انتخاب شود. این مسئله در مدارس دولتی نیز مطابق تبصره ماده (۲) مصوبه ۶۷۳ شورای عالی آموزش و پرورش با عنوان «شرایط احراز مدیریت مدرسه» به همین نحو در نظر گرفته شده است. در این تبصره آمده: «استفاده از مدیر زن در آن دسته از مدارس ابتدایی پسرانه که بیشتر کارکنان آنها زن هستند، بلامانع خواهد بود».

پیشنهاد: کلیات ماده (۱۲) مورد تأیید است.

در ماده (۲۴) قانون، عبارت «صرفاً به‌عنوان مدیر مدرسه تا سقف سه سال متوالی یا متناوب و قابل تمدید صرفاً تا یک سال برای هر فرد»، جایگزین عبارت «به‌عنوان مدیر و معاون» می‌شود.

بررسی کارشناسی

وزارت آموزش و پرورش هم‌اکنون و البته در یک افق ۱۰ ساله معطوف به آینده با کمبود شدید نیروی انسانی مواجه است. به‌نحوی که همین امر، موجبات ورود نیروهای با کیفیت پایین و بدون سنجش صلاحیت‌های شغلی و حرفه‌ای مورد نیاز را به مدارس فراهم کرده است. از دیگر سو، مدارس غیردولتی از مرحله غیرانتفاعی و غیرسودده بودن عبور کرده‌اند و توانایی ادامه فعالیت و به‌کارگیری نیروی انسانی مناسب را دارا هستند. اما براساس ماده (۲۴) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵، امکان مأموریت نیروی انسانی از وزارت آموزش و پرورش با عنوان مدیر و معاون به مدارس غیردولتی وجود دارد. اگرچه آمار نیروهای اعزامی مذکور در سالنامه‌های آماری اخیر وزارت آموزش و پرورش قید نشده است و از شفافیت لازم در این باره برخوردار نیست، اما در آخرین سالنامه آماری وزارت آموزش و پرورش که این آمار ثبت شده، تعداد نیروهای اعزامی به مدارس غیردولتی بیش از ۱۴ هزار نفر می‌باشند. بنابراین کلیات ماده (۶) مورد تأیید است تا فقط امکان مأموریت نیروی انسانی به‌عنوان مدیر جهت ایفای نقش راهبری آموزشی وجود داشته باشد.

پیشنهاد: کلیات ماده (۱۳) مورد تأیید است.

ماده (۱۴)

در ماده (۲۵) قانون، قبل از کلمه «کارکنان» عبارت «معلمان و» در تمامی موارد اضافه می‌شود و تبصره‌های «۱» و «۲» آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره «۱» - مؤسسان (کارفرمایان) مهدهای کودک، پیش‌دبستانی‌ها، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مکلفند فهرست اسامی و حق بیمه ماهیانه مربیان، کارکنان و معلمان خود را مبتنی بر اشتغال تمام‌وقت و پاره‌وقت مندرج در این ماده، به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و پرداخت نمایند. صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی می‌تواند با اولویت مناطق محروم، بخشی از حق بیمه پرداخت شده از سوی مؤسسان (کارفرمایان) مدارس غیردولتی را به حساب آنان یا کارکنان شاغلی که هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم خود را طبق فهرست‌های ارسالی پرداخت نموده‌اند، واریز نماید. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ظرف ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون ترتیبی اتخاذ نماید تا سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی و سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک بتوانند دسترسی برخط به سامانه مربوط به سوابق فهرست و پرداخت حق بیمه کارفرمایان مذکور را داشته باشد.

تبصره «۲» - ساعات تدریس تمام‌وقت معلمان دوره ابتدایی، (۲۵) ساعت در هفته می‌باشد. ساعات تدریس و حضور سایر معلمان و کارکنان آموزشی تمام‌وقت غیررسمی مدارس و مراکز (۳۰) ساعت در هفته، ساعات کار مدیران، معاونان و کارکنان اداری، دفتری و خدماتی مدارس و مراکز، (۳۶) ساعت در هفته با احتساب حضور در جلسات و شوراهای آموزشی، پرورشی و اداری مدرسه تعیین می‌شود.

بررسی کارشناسی

تعیین ساعت کاری معلمان که مبنای اصلی در نظام پرداخت و دستمزد معلمان مدارس غیردولتی می‌باشد، براساس تبصره «۲» ماده (۲۵) قانون فعلی تأسیس و اداره مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، به آیین‌نامه اجرایی قانون سپرده شده و قانونگذار از ورود مستقیم به آن خودداری کرده بود. در متن قانون آمده است: «شرایط تمام‌وقت یا پاره‌وقت بودن کارکنان غیررسمی مدارس و مراکز غیردولتی در آیین‌نامه اجرایی این

قانون مشخص می‌شود». بر این اساس در ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی قانون تأسیس مدارس غیردولتی مصوب هیئت وزیران در ۲۶ تیرماه ۱۳۹۸، ساعات تدریس و حضور کارکنان آموزشی تمام‌وقت غیررسمی مدارس و مراکز، ۳۰ ساعت در هفته و ساعات کار مدیران، معاونان و کارکنان اداری، دفتری و خدماتی مدارس و مراکز، ۳۶ ساعت در هفته با احتساب ساعات حضور در جلسات و شوراها، آموزشی، پرورشی و اداری مدرسه تعیین شد. این در حالی است که در ماده (۲۶) قانون تأسیس و اداره مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی آمده: «تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیررسمی و رسمی غیرموظف این مدارس و مراکز به‌موجب قانون کار و ضوابط آن خواهد بود». این ماده باعث شده که تأمین اجتماعی و برخی از مؤسسان مدارس با این استدلال که قانون بر آیین‌نامه ارجح می‌باشد از عدم اشاره مستقیم قانونگذار به میزان ساعت کاری معلمان استفاده کرده و مبنای پرداخت حق بیمه و حقوق را با استناد به ماده (۲۶) قانون کار و با لحاظ ۴۴ ساعت کاری قرار دهند و بنابراین معلمان را پاره‌وقت محسوب کرده و نصف بیمه و حقوق را پرداخت نمایند. به جهت رفع مشکلات پیش آمده، طی ماده مذکور، قانون اصلاح و ساعات کاری معلمان به‌صورت شفاف قید و از آیین‌نامه مستقل شده است، فلذا کلیات این ماده مورد تأیید می‌باشد.

همچنین به جهت رفع دغدغه بیمه تأمین اجتماعی معلمان، تبصره «۱» ماده (۲۵) که صرفاً اشاره داشت: «بخشی از حق بیمه سهم مؤسس و کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی از محل اعتبارات صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی قابل پرداخت است.» اصلاح و مؤسسان (کارفرمایان) مهدهای کودک، پیش‌دبستانی‌ها، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مکلف شدند تا فهرست اسامی و حق بیمه ماهیانه مربیان، کارکنان و معلمان خود را مبتنی بر اشتغال تمام‌وقت و پاره‌وقت مندرج در این ماده، به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و پرداخت نمایند. همچنین در این اصلاحیه تصریح شد

که صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی می‌تواند با اولویت مناطق محروم، بخشی از حق بیمه پرداخت شده از سوی مؤسسان (کارفرمایان) مدارس غیردولتی را به حساب آنان یا کارکنان شاغلی که هفت درصد (۰.۷٪) حق بیمه سهم خود را طبق فهرست‌های ارسالی پرداخت نموده‌اند، واریز نماید.

البته شایان ذکر است که عبارت «بخشی از حق بیمه» دارای ابهام است و درست آن است که قانونگذار به شکل دقیق عددی را معین یا محدوده‌ای برای آن تعیین نماید. **پیشنهاد:** کلیات ماده (۱۴) مورد تأیید است، اما نیاز است به جهت رفع ابهام عبارت «بخشی از حق بیمه»، عدد دقیق یا محدوده آن مشخص شود.

ماده (۱۵)

یک تبصره به‌عنوان تبصره «۲» به ماده (۳۱) قانون به شرح زیر الحاق و شماره تبصره فعلی آن به (۱) اصلاح می‌گردد:

تبصره «۲» - تأییدیه فنی و استحکام بنای مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی در حال احداث با رعایت ماده (۶) آیین‌نامه استقرار مدارس و مراکز غیردولتی در مناطق، نواحی و محلات مختلف مصوب ۱۳۹۸/۱/۵ هیئت وزیران و تأییدیه فنی و استحکام بنای نسبی سایر واحدهای آموزشی و پرورشی غیردولتی توسط مهندسين مشاور دارای گواهی صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه کشور یا کارشناسان رسمی دادگستری، مطابق دستورالعمل اجرایی شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی انجام می‌پذیرد.

بررسی کارشناسی

مطابق ماده (۶) آیین‌نامه استقرار مدارس و مراکز غیردولتی در مناطق، نواحی و محلات مختلف، بررسی جوانب فنی و ایمنی ساختمان و تأیید استحکام بنا و احداث مدارس غیردولتی با رعایت ضوابط طراحی فضاهای آموزشی (برنامه‌ریزی معماری همسان مدارس ابتدایی و

متوسطه) موضوع بخشنامه شماره ۵۷۶۷۴۹/۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۳/۳۱ سازمان برنامه و بودجه کشور در چارچوب مقررات ملی ساختمان برعهده سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و واحدهای تابع است. اما کمبود نیروی انسانی شاغل در سازمان‌های نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس در استان‌ها موجب تأخیر در فرایند این بررسی‌های شده است. از این رو به موجب این ماده و اصلاح قانون، مجوز بهره‌گیری از مهندسان مشاور و کارشناسان رسمی دادگستری به منظور تسریع در انجام کار فراهم می‌آید. شایان ذکر است در حال حاضر تأیید استحکام بنای ساختمان‌های مسکونی از سوی کارشناس رسمی دادگستری مورد قبول است.

اما در خصوص متن پیشنهادی که در آن به «رعایت ماده (۶) آیین‌نامه استقرار مدارس و مراکز غیردولتی در مناطق، نواحی و محلات مختلف...» اشاره شده، شایان ذکر است که ارجاع قانون به مقررات و آیین‌نامه‌ها محل اشکال و مغایر اصل (۸۵) می‌باشد. لذا باید موارد مدنظر در این قانون ذکر شده و جزئیات اجرایی آن به آیین‌نامه احاله شود.

پیشنهاد: کلیات موضوعی ماده (۱۵) مورد تأیید است، اما نیازمند اصلاح متن به جهت رفع مغایرت با اصل (۸۵) می‌باشد.

ماده (۱۶)

یک بند به‌عنوان بند «ث» به ماده (۳۵) قانون به شرح زیر الحاق و عنوان بندهای «ث»، «ج»، «چ» و «ح» به «ج»، «چ»، «ح» و «خ» اصلاح می‌شود و یک تبصره به‌عنوان تبصره «۴» به این ماده الحاق می‌شود:

بند «ث» - جریمه نقدی مؤسس تا ۱۰۰ درصد شهریه (ابلاغی) کل دانش‌آموزان مدرسه در همان سال و دانش‌آموختگان مرکز در همان نیمسال یا دوره آموزشی تبصره «۴» - در صورت قطعیت مجازات بند «ث»، جریمه نقدی به حساب درآمدهای عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد. معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه مزبور در اختیار صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی قرار می‌گیرد تا در راستای ارتقای کیفیت و عدالت آموزشی و پرورشی در مدارس غیردولتی مناطق محروم هزینه شود.

بررسی کارشناسی

مجازات‌های مطرح در قانون هیچ‌کدام به شکل مالی نبوده و عمدتاً مربوط به توبیخ، عزل، محرومیت یا لغو مجوز است. لذا اضافه شدن این بند موجب تنوع مجازات خواهد شد. از سویی نظر به اهمیت منابع مالی در مدارس غیردولتی، تعیین مجازات مالی و افزایش سقف آن تا ۱۰ درصد شهریه کل دانش‌آموزان مدرسه موجب ارتقای بازدارندگی و ضمانت اجرایی قانون خواهد شد. لذا موجب خواهد شد اختیارات شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی در مجازات مدارس که از کیفیت مناسبی برخوردار بوده و تخلفات آنها مربوط به حوزه دریافت شهریه می‌باشد، افزایش یابد و بدون نیاز به تعطیلی مدرسه، مجازات پیشگیرانه‌ای را اعمال نماید.

پیشنهاد: کلیات ماده (۱۶) مورد تأیید است.

ماده (۱۷)

یک تبصره به ماده (۳۶) قانون، به شرح ذیل الحاق می‌شود:

تبصره - شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی می‌تواند در خصوص تعلیق تمام یا قسمتی از مجازات مؤسس یا مدیر، رأی مقتضی را صادر نماید و همچنین می‌تواند در صورت اجرای مجازات، برای یک بار رأی به توقف موقت مجازات دهد.

بررسی کارشناسی

هرچند که حکم به مجازات باید از طریق دادگاه صالح باشد و اعطای این حق به شورای مزبور مغایر اصل (۳۶) قانون اساسی است، اما در هر حال با توجه به پیش‌بینی اصل این ماده در قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، به‌نظر می‌رسد

که افزودن این تبصره و ایجاد حق توقف موقت مجازات یا تعلیق آن برای شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی موجب حل‌وفصل دعاوی در این شورا و کاهش میزان طرح آنها در دیوان عدالت اداری و رسیدگی تخصصی خواهد شد. از این‌رو افزایش اختیارات این شورا موجب تسریع در رسیدگی به دعاوی و حل‌وفصل تخصصی آنها خواهد بود. همچنین این مسئله موجب می‌شود در صورتی که صدور حکمی در اواسط سال تحصیلی رخ دهد، شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی این اختیار را داشته باشد با مصلحت‌اندیشی در خصوص حفظ پوشش تحصیلی برای توقف حکم چاره‌اندیشی نماید.

پیشنهاد: کلیات ماده (۱۷) مورد تأیید است.

نتیجه‌گیری

با توجه به موارد ذکر شده با کلیات گزارش شور دوم کمیسیون به‌جز ماده (۸) موافقت می‌شود. آن‌طور که ذکر شد افزایش دایره شمولیت امتیاز اعطای زمین و ساختمان‌های مازاد بر نیاز وزارت آموزش و پرورش به مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی خلاف ماهیت این امتیاز است و می‌تواند موجبات کاهش سرانه فضاهای آموزشی در مدارس دولتی و همچنین افزایش تراکم کلاسی را فراهم آورد. این امتیاز مربوط به مدارس غیردولتی است که یاری‌گر مدارس دولتی در پوشش تحصیلی می‌باشند، اما حوزه کاری مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی عمدتاً مربوط به بخش‌های فوق برنامه دانش‌آموزان است و مانند مدارس غیردولتی نمی‌باشند که متولی بخشی از پوشش تحصیلی باشند.